

Tarmo Kõuts
info@taaspv.eu

Meie: 25.05.2015
m 1-6/14-131/4

Ülo Vooglaid
info@taaspv.eu

Kollektiivne pöördumine iseseisva piirivalve taastamise asjus

Lugupeetud Tarmo Kõuts ja Ülo Vooglaid

Täname teid kollektiivse pöördumise eest iseseisva piirivalve taastamise asjus, milles väljendatakse muret piiride kaitsmise ja valvamise võimekuse pärast ning soovitakse taastada eraldi tegutsev piirivalveasutus.

Õiguskomisjon arutas teie pöördumist oma istungitel 27. aprillil ja 5. mail käesoleval aastal. Istungitel osales pöördujate kontaktisik viitseadmiral reservis Tarmo Kõuts, kes tutvustas komisjonile pöördumist ja osales aruteludes. Õiguskomisjoni 5. mai istungil osalesid siseminister Hanno Pevkur, Siseministeeriumi korrakaitse- ja migratsioonipoliitika aseksantsler Raivo Küt, Siseministeeriumi piirivalvepoliitika osakonnajuhataja Rando Kruusmaa, Siseministeeriumi piirivalvepoliitika osakonnajuhataja asetäitja Janek Mägi, Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor Elmar Vaher, Kaitseministeeriumi kaitseplaneerimise aseksantsler Jonatan Vseviov, Kaitsepolitsei ameti peadirektor Arnold Sinisalu ja Teabeameti peadirektor Rainer Saks.

Siseminister, Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor ja teised riigiasutuste esindajad andsid komisjonile ülevaate riigipiiri valvamise võimekusest ja vastasid pöördumises esitatud kriitikale, tuginedes nende asutuste analüüsile. Sealjuures anti ülevaade põhjustest, miks politsei ja piirivalve ametkonnad ühendati, mis kasu see on toonud ning milline on hetkeseis. Tutvustati piirivalve töö põhikomponente, juhtimismudelit, koosseisu ning tasustamisega seotud andmeid, samuti piirivalvurite varustusega seonduvat jne. Siseminister andis ülevaate ka Vabariigi Valitsuse tööplaanis olevatest kavatsustest piirivalve valdkonnas, arvestades piiri valvamise vajadusi. Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor Elmar Vaheri ettekandes kajastus muuhulgas tegevus idapiiril ning merel, samuti piirialane koostöö teiste riikidega. Samuti vastati komisjoni liikmete küsimustele.

Arutelude tulemusena toetab Riigikogu õiguskomisjon 2010. aastal loodud ühendameti edasiarendamist, kuna piirivalvurite ja politseinike jätkuv koostöö ühise juhtimise all on komisjoni hinnangul parim viis tugeva piirivalve ja korrakaitse ning seeläbi riigi julgeoleku tagamiseks. Lisaks piirikaitsele ja piiririkumistele reageerimisele on sama oluline tagada riigisisene menetlus õigusrikkujate väljaselgitamiseks ja vastutusele võtmiseks.

Samas leiab komisjon, et Politsei- ja Piirivalveameti arendamisel tuleb veelgi tõhustada ühtset juhtimist, parandada politsei ja piirivalve vahelist koostööd, et organisatsioon oleks tugev nii korrakaitsetele kui ka piirivalve ülesannete täitmisel, parandada rahastamist teatud piirivalve valdkondades ning tagada inimeste väljaõpe ja võrdselt head töötingimused nii piirivalvuritele kui ka korrakaitsetele.

Eriti oluliseks peab komisjon Euroopa Liidu välispiiri kontrollimist ja piiriala väljaehitamist, mis on riigi julgeoleku seisukohast esmatähtis. Samuti peab komisjon vajalikuks Euroopa Liidu välispiiri valvamise tõhustamist veealadel ja piiriala kiirendatud väljaehitamist maismaal, mis on riigi seisukohast ülitähtis.

Lisaks märgime, et Riigikontrollis valmib 2016. aasta alguses audit „Politsei- ja Piirivalveameti ühendamise tulemuslikkus ja väljavaated edaspidiseks“, milles antakse hinnang, kuidas on Politsei- ja Piirivalveameti ühendasutuse moodustamine ja toimunud reformid mõjutanud asutuse põhieesmärkide täitmist. Riigikontroll on juba teatanud, et audit aitab vaadelda ühendasutuse loomist igakülgset ja tasakaalukalt, vältides hetkekonjunktuurist ja välisest survest lähtuvat rutakust ning läbimõtlematust.

Tuginedes komisjoni aruteludele ja komisjonile esitatud teabele ei toeta komisjon iseseisva piirivalveasutuse taasloomist ega nõustu esitatud ettepanekuga. Õiguskomisjoni hinnangul puudub kindlus, et Politsei- ja Piirivalveameti lahutamine eraldi ametkondadeks piirivalvet tugevdaks.

Komisjon lahendas pöördumise Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 152¹³ punkti 6 alusel ja käsitleb ka edaspidi neid aruteludes tõstatatud küsimusi. Riigikontrolli auditi valmides arutab Riigikogu õiguskomisjon uuesti Politsei- ja Piirivalveameti toimimise küsimusi ja kujundab selle suhtes seisukoha.

Lugupidamisega,

Heljo Pikhof
Õiguskomisjoni esimees